

Meldeplikt til barnevernstjenesten

Dokumentadministrator: Silje Årnes Lauvrak

Gyldig fra: 03.11.2024

Revisjon: 2.3

Godkjent av: Camilla Bruno Dunsæd

Revisjonsfrist: 03.11.2025

ID: 2134

1.0 Hensikt

- Tydeliggjøre ansattes selvstendige meldeplikt til barneverntjenesten ved bekymring for om barn utsettes for omsorgssvikt, vold eller overgrep.
- Sikre at barn og unge som lever under forhold som kan skade deres helse og utvikling, får nødvendig hjelp og omsorg til rett tid.
- Bidra til samordnet oppfølging av barn utsatt for omsorgssvikt, vold eller overgrep.
- Avverge vold og overgrep mot barn.

2.0 Gjelder for

Alle ansatte i Kristiansand kommune.

3.0 Ansvar for gjennomføring

Alle ansatte. Kommunalsjef, enhetsledere og avdelingsledere har ansvar for å implementere prosedyren.

4.0 Beskrivelse

4.1 Oppmerksomhetsplikt

For å kunne gi barn som trenger det nødvendig omsorg og beskyttelse, er det avgjørende at barnevernstjenesten blir kjent med forholdene som barn lever under. Ansatte skal derfor være oppmerksomme på forhold som kan føre til tiltak fra barneverntjenesten, jf. opplæringsloven § 24-3, barnehageloven § 46, og helsepersonelloven § 33.

Der den ansatte er bekymret for et barn, skal bekymringen nedtegnes, og i den grad det er forsvarlig så tidlig som mulig drøftes med foresatte. Ved mistanke eller kjennskap til vold eller overgrep skal foresatte som hovedregel ikke informeres. Se kapittel 5.0 om vold eller overgrep.

4.2 Meldinger til barneverntjenesten

Barnevernstjenesten skaffer seg kjennskap om et barn ved å gå gjennom mottatte meldinger. Offentlige ansatte har taushetsplikt etter fvl. § 13 og helsepersonell etter helsepersonelloven § 21.

Før det sendes bekymringsmelding til barnevernet må den ansatte vurdere om det er aktuelt å gjøre dette i samarbeid med og med samtykke fra foreldrene. Dette kan bidra til bedre samarbeid mellom

foreldrene og de ulike tjenestene.

Dersom foreldre ikke samtykker, eller det ikke er til barnets beste å informere foreldrene eller be om samtykke, må vilkårene for meldeplikten jf. bvl. § 13-2 være oppfylt.

4.2.1 Meldeplikten

Alle som utfører tjeneste eller arbeid for kommunen har uten hinder av taushetsplikt, **plikt** til å melde ifra til barneverntjenesten i følgende tilfeller jf. barnevernloven § 13-2:

- a. når det er grunn til å tro at et barn blir eller vil bli mishandlet, utsatt for alvorlige mangler ved den daglige omsorgen eller annen alvorlig omsorgssvikt
- b. når det er grunn til å tro at et barn har en livstruende eller annen alvorlig sykdom eller skade og ikke kommer til undersøkelse eller behandling
- c. når det er grunn til å tro at et barn med nedsatt funksjonsevne eller et spesielt hjelpetrengende barn ikke får dekket sitt særlige behov for behandling eller opplæring
- d. når et barn viser alvorlige atferdsvansker ved å begå alvorlige eller gjentatte lovbrudd, ved problematisk bruk av rusmidler, eller ved å ha vist annen form for utpreget normløs atferd (gjelder ikke barnehage)
- e. når det er grunn til å tro at et barn blir eller vil bli utnyttet til menneskehandel.

I vurderingen av om vilkårene er oppfylt kan du lese [Nærmere om vilkårene for meldeplikten til barneverntjenesten](#) og [Hva er omsorgssvikt?](#)

Sentrale punkter som gjelder meldeplikt:

- Meldeplikten gjelder barn 0-18 år.
- Meldeplikten er et selvstendig ansvar. Der flere har den samme kunnskapen, fritas ikke den enkelte for plikten.
- Vilåret «grunn til å tro», innebærer at man ikke må ha sikker kunnskap for å sende melding til barneverntjenesten, men det må foreligge mer enn en vag og udefinerbar mistanke. Det må gjøres en konkret vurdering av barnets situasjon. Utgangspunktet for vurderingen vil være en kombinasjon av faglige vurderinger og observasjoner, samt tilgjengelige opplysninger og dokumentasjon om barnets situasjon.
- Der man ikke har grunn til å tro at barnet befinner seg i en situasjon som nevnt i bokstav a-e, vil den ansatte være bundet av taushetsplikten.

4.2.2 Melding til barneverntjenesten når vilkårene for meldeplikten ikke er oppfylt

I mindre alvorlige saker, hvor den ansatte vurderer at familien kan ha nytte av tiltak etter barnevernloven, men vilkårene for meldeplikten i bokstav a-e ikke er oppfylt, kan melding til barneverntjenesten sendes i samarbeid med og med samtykke fra foresatte. Meldingen skal da inneholde informasjon om foresattes syn på saken, og hvorfor de ønsker bistand av barneverntjenesten. Foresatte skal som hovedregel medvirke til innholdet i meldingen, og foresatte skal ha kopi.

4.2.3 Anonym drøfting

Barneverntjenesten tilbyr anonym drøfting i de saker hvor man er i tvil om det skal eller bør meldes. Anonym drøfting kan gis av avdeling barnevernvakt og mottak. Den enkelte ansatte må likevel foreta en faglig og uavhengig vurdering av om vilkårene for å sende melding til barneverntjenesten er tilstede.

4.3 Fremgangsmåte ved sending av bekymringsmelding

Når vilkårene for meldeplikten er oppfylt skal barnevernstjenesten informeres så raskt som mulig. I akutte saker (f.eks barn står uten omsorgspersoner, foresatte er synlig ruset, akutt fare for vold/overgrep mm.) kontaktes [barnevernsvakt](#) umiddelbart. Det må også vurderes om politiet skal kontaktes, se [punkt 5.0](#). Den muntlige meldingen journalføres.

Når det vurderes at meldeplikten er oppfylt, skal den ansatte:

1. Drøfte bekymringen med nærmeste leder – og definere hvilke(t) av vilkårene (a-e) som vurderes å være oppfylt. Vurderingen dokumenteres i den skriftlige meldingen. (Dersom det er uenighet om vilkårene for meldeplikten er oppfylt, har den ansatte et selvstendig ansvar for å sende melding, uavhengig av leders syn på saken.)

2. Sammen med leder vurdere foresattes involvering i forbindelse med sending av meldingen. Blant annet skal det vurderes om foresatte skal informeres, gi anledning til å samtykke, og være med i utarbeidelsen av meldingen. (Dette gjelder som hovedregel ikke ved mistanke om vold/overgrep, eller andre tilfeller hvor man vurderer at dette ikke vil være til barnets beste å involvere foresatte. Se [punkt 5.0](#)) Der bekymringen har bygget seg opp over tid, bør bekymringen være dokumentert og tidligere ha vært drøftet med foresatte jf. [punkt. 4.1](#).

3. Samarbeide med leder om skrivning/ innhold i meldingen. Ansatte i barnehager og skoler sender bekymringsmelding via Sikker sak. Øvrige ansatte benytter [Digital meldeplattform](#). Vær oppmerksom på at det ikke er teknisk mulig å lagre utkast underveis, og innholdet bør derfor klargjøres i forkant.

4. Sammen med leder vurdere om det vil være til barnets beste å bli informert om bekymringsmeldingen. Dette vurderes ut ifra barnets alder og modenhet, hva barnet har fortalt og barnets opplevde behov for støtte og hjelp. Vurderingen må dokumenteres og lagres i journal eller barnets/elevens sak.

5. Arkivere bekymringsmeldingen i journal eller barnets/elevens sak. Vær oppmerksom på at dette er sensitiv informasjon som kun kan oppbevares på sikre områder. Papirkopier må makuleres, og elektroniske mellomlagringer må slettes umiddelbart etter arkivering.

4.4 Meldingens innhold

Meldingen skal inneholde all relevant informasjon som melder kjenner til, som er nødvendig for at barnevernstjenesten skal kunne vurdere barnets omsorgssituasjonen.

Meldingen må inneholde:

- Bakgrunn for din kjennskap til familien.
- Hvilken kontakt du har hatt med familien.
- Beskrivelse av hva som gjør deg bekymret, så konkret og beskrivende som mulig. Hva har du "grunn til å tro" jf. bvl. § 13-2 bokstav a-e
- Hvilke andre instanser familien/barnet har kontakt med.
- Er det forsøkt/tilbudt veiledning/hjelp
 - Har barnet/foreldrene ønsket dette
 - Har de eventuelt gjort seg nytte av hjelpen, og eventuelt på hvilken måte
- Er foreldre/barn orientert om eller har samtykket til meldingen?

Nyttige opplysninger om barnet som kan være aktuelt å ha med:

- Konkrete utsagn fra barnet
- Barnets uttrykk, samhandling, atferd, følelsesregulering mm
- Barnets psykiske/fysiske helse

Nyttige opplysninger om foreldre som kan være aktuelt å ha med:

- Konkrete utsagn fra foreldre
- Foreldres psykiske og/eller fysiske helse
- Foreldrenes arbeid og/eller økonomiske situasjon
- Erfaringer fra samarbeid
- Praktisk oppfølging av barnet f.eks lekser, matpakke, klær, hygiene, boligforhold mm
- Emosjonell oppfølging av barnet f.eks samspill, kommunikasjon, følelsesregulering,

- Foreldres atferd

4.5 Hva skjer etter at bekymringsmelding er sendt?

- Melder må foreta en vurdering av om/hvilket behov det er for oppfølging av barn/foresatte etter at melding er sendt.
- Se nærmere informasjon om barnevernets oppgaver etter mottatt bekymringsmelding: [Hva skjer etter at barnevernet har mottatt en bekymringsmelding?](#)

4.6 Fortsatt bekymring etter at melding er sendt

Meldeplikten kan inntre flere ganger for samme barn. Dersom det oppstår nye forhold som igjen gir grunn til å tro at det foreligger forhold som nevnt i bvl. § 13-2 bokstav a-e skal det sendes ny bekymringsmelding. Det kan også sendes ny bekymringsmelding i pågående sak.

5.0 Særlig om mishandling - vold eller overgrep

Hva er mishandling - vold og overgrep?

Se [Nærmere om vilkårene for meldeplikten til barneverntjenesten](#)

Vold eller overgrep begått av nære omsorgspersoner

Hvis bekymringen gjelder vold eller overgrep begått mot barnet av nære omsorgspersoner, eller der barnet forteller at det er vitne til vold i hjemmet vil meldeplikten til barnevernet gjelde.

Dersom politiet kontaktes, skal den ansatte samtidig sende melding til barneverntjenesten.

Vold eller overgrep begått av andre

Hvis bekymringen gjelder vold eller overgrep begått mot barnet av andre som f.eks trener, besteforeldre, medelever el. må det tas en konkret vurdering av om foreldrene har kjennskap til og evner å beskytte barnet fra overgrepene.

Meldeplikten til barnevernet inntreer først der foreldre ikke beskytter barnet fra vold/overgrep. Den ansatte kan likevel ha [avvergingsplikt.](#)

Ytterligere undersøkelser?

Der den ansatte har vurdert at meldeplikten er oppfylt, skal den ansatte ikke foreta ytterligere undersøkelser for å bekrefte eller avkrefte sin bekymring. Det er barneverntjenestens eventuelt politiets oppgave å undersøke nærmere.

Ivaretagelse av barnet og rutiner for informasjon til foresatte:

Der vold og/eller overgrep forekommer fra nære familiemedlemmer skal ansatte som hovedregel ikke underrette eller konfrontere foreldrene eller utøver med bekymringen eller meldingen som sendes. Dette for å hindre muligheten for påvirkning av barna for å holde volden og overgrepene skjult.

Kontakte politiet?

I alvorlige saker hvor det vurderes at barnet kan ha blitt utsatt for lovbrudd som f.eks vold, seksuelle overgrep, kjønnslemlestelse e.l bør saken som hovedregel anmeldes til politiet. Den ansatte må vurdere barnets beste, og om barnet skal få anledning til å medvirke.

Ved tvil om barnet har vært utsatt for lovbrudd kan politiet kontaktes for anonym drøfting.

Særlig om avvergingsplikt

I situasjoner der det er grunn til å tro at volden er nær forestående eller det er gjentakelsesfare kan den ansatte ha avvergingsplikt.

Avvergingsplikten (straffeloven § 196) gjelder for alle, og inntreer når man har kiennskap til at noen mest sannsynlig vil bli utsatt for overgrep eller alvorlig vold, eller andre alvorlige lovbrudd. F.eks ved fare for gjentakelse av vold i nære relasjoner eller seksuelle overgrep.

Avvergingsplikten innebærer at den ansatte må:

- Anmelde til politiet eller
- På annen måte å søke å avverge en straffbar handling eller følgene av den, på et tidspunkt da dette fortsatt er mulig og det fremstår som sikkert. En annen måte å avverge på kan være å melde saken til barnevernet der vilkårene for meldeplikt er oppfylt.

Nasjonal veileder beskriver dette nærmere: [Dinutvei - Nasjonal veiviser ved vold og overgrep](#) eller les mer på denne siden om [Avvergingsplikten](#).

6.0 Klager på bekymringsmelding

Det er ikke klagerett på beslutning om å sende bekymringsmelding, barnevernets vurdering av å åpne undersøkelsessak eller henleggelse av bekymringsmelding. Dersom foresatte mener det er begått lovbrudd kan de henvende seg til statsforvalteren.

7.0 Definisjoner

Taushetsplikt er en plikt til å hindre at visse opplysninger blir kjent for uvedkommende. Taushetsplikt innebærer dermed et forbud mot å videreformidle slike opplysninger til andre instanser og tjenester. Det er to hovedformer taushetsplikt; forvaltningsmessig taushetsplikt og profesjonsbestemt taushetsplikt.

opplysningsplikt er en lovfestet plikt til å gi opplysninger, herunder opplysninger som er underlagt lovbestemt taushetsplikt. Den som sitter med opplysningene, kan ikke velge om opplysningene skal formidles videre eller ikke. Opplysningsplikt setter dermed den lovbestemte taushetsplikten til side.

opplysningsrett den som sitter med opplysninger, kan velge mellom å gi opplysninger videre eller å la det være. Den som sitter med opplysningene, har dermed adgang til, men ikke en plikt til å videreformidle opplysninger. Opplysningsrett kan bl.a foreligge gjennom samtykke fra foresatte, eller etter forvaltningsloven der det er nødvendig å gi opplysningene til et annet organ for å løse egne lovpålagte oppgaver. (Helsepersonell kan kun dele ved samtykke, eller til annet samarbeidende helsepersonell dersom det er nødvendig for å yte forsvarlig helsehjelp.) OBS! Opplysningsretten gir ikke anledning til å koble inn barnevernet der man tenker at barnet trenger hjelpetiltak i hjemmet- da må man innhente samtykke, evt. vurdere at vilkårene for meldeplikt er oppfylt.

Avvergingsplikt: Ved enkelte former for vold og overgrep (alvorlige straffbare handlinger, som voldtekt, drap, mishandling i nære relasjoner, seksuelle overgrep mot barn) har vi en lovpålagt plikt til å søke å avverge. Plikten er beskrevet i straffelovens § 196 og utløses idet du får kunnskap om at handlingen vil skje, eller tror at det er mest sannsynlig at handlingen vil skje. Avvergingsplikten gjelder for alle, både offentlige ansatte med taushetsplikt og privatpersoner. Du kan avverge ved å varsle politi, barnevern eller på annen måte søke å forhindre at handlingen skjer.

8.0 Vedlegg og referanser

[Hva er omsorgssvikt?](#)

[Nasjonal faglig retningslinje for helsestasjon med fellesdel](#)

[Barnvernsloven § 13-2](#)

[Lov om helsepersonell § 33](#)

[Opplæringslova § 24-3](#)

[Barnehageloven § 46](#)

[Forvaltningsloven § 13](#)

[Rundskriv - skolepersonalets opplysningsplikt til barneverntjenesten Udir- 10-2012](#)

[Straffeloven § 196](#)

[Veileder for helse- og omsorgstjenestens arbeid med vold i nære relasjoner](#)

[Dinutvei - Nasjonal veiviser ved vold og overgrep](#)

[Offentlig informasjonsside om meldeplikt - Plikt.no](#)

[Digital meldeplattform](#)

[Barnevernsvakt](#)